

LJARLapseki Meslek Yüksekokulu Uygulamalı Bilimler Dergisi
<https://ljar.dergi.comu.edu.tr>

Enerji Enflasyonunun Türkiye Ekonomisi Üzerinde Etkisi: Enerjide Sürdürülebilirlik

The Impact of Energy Inflation on the Turkish Economy: Sustainability in Energy

Günay KOYUNCU* *Öğr. Gör. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lapseki Meslek Yüksekokulu*

MAKALE BİLGİSİ

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 13.10.2025

Kabul Tarihi: 28.11.2025

Anahtar Kelimeler:

Enerji,
Enflasyon,
Sürdürülebilirlik

ÖZ

Nüfus artışı, küresel ısınma, enerji arzının kısıtlı olması ve enerjiye olan talebin her geçen gün artması enerji kaynaklarının küresel boyutta yeterli olmamasına neden olmaktadır. Bu olumsuzluklar enerjiyi verimli kullanma ve enerji tasarrufuna yönelme zorunluluğu getirmiştir. Enerji tüketimi ve üretimi sırasındaki çevresel kirliliğin azaltılması, enerji arzının güvenliği, fosil yakıtların kullanımının azaltılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, enerjide dışa bağımlılığın azaltılması konuları birçok yazar tarafından sürdürülebilir enerji kavramıyla bir arada incelenmiştir. Bu çalışmada Türkiye'deki enerji enflasyonunda yaşanan dalgalanmaların ekonomik yapı üzerindeki etkisi ve enerjide sürdürülebilirlik konuları incelenecektir.

ARTICLE INFO

Research Article

Recieved 13.10.2025

Accepted: 28.11.2025

Keywords:

Energy,
Inflation,
Sustainability

ABSTRACT

Population growth, global warming, limited energy supply, and the ever-increasing demand for energy are all contributing to the inadequacy of global energy resources. These challenges have necessitated efficient energy use and energy conservation. Reducing environmental pollution during energy consumption and production, security of energy supply, reducing fossil fuel use, utilizing renewable energy sources, and reducing external energy dependency have been examined by many authors in conjunction with the concept of sustainable energy. This study examines the impact of fluctuations in energy inflation in Turkey on the economic structure and the issues of energy sustainability.

* Sorumlu yazar.

* gozdemir@comu.edu.tr

GİRİŞ

Enerji hem üretimin yapılabilmesi hem de insan hayatının devam edebilmesi için hayati öneme sahiptir. Enerji kaynaklarının dağılımı ve tüketim miktarı ülkeden ülkeye değişmektedir. Yeterli enerji kaynağına sahip olamayan ülkeler enerji ithalatına yönelmektedir. Türkiye enerji talebi hızla artan, dışa bağımlı ülkelere biridir. Enerji kaynakları yeterli olmayıp başka ülkelere bağımlı olan ülkelerin ekonomileri uluslararası enerji fiyatı dalgalanmalarında daha fazla etkilenmektedir. Türkiye’de nüfus artışı, hane halkların ve sanayi sektöründeki enerji talebi yıllık bazda enerjiye olan talebin artmasına neden olmaktadır. Türkiye’de enerjide dışa bağımlı olan ülkelere biri olması nedeniyle ekonomisi uluslararası enerji fiyatlarındaki değişikliklerden ve döviz artışlarından olumsuz etkilenmektedir. Enerjiye olan talebimizin artması uluslararası piyasalara olan bağımlılığımızı artırmaktadır.

Ülkelerin ekonomik yapı içerisinde karşı karşıya kaldığı en büyük sorunlardan bir tanesi enflasyondur. Enflasyon literatürde fiyatlar genel seviyesindeki sürekli artışlar olarak tanımlanmaktadır. Ülke ekonomilerin ekonomik kalkınmayı sağlayabilmek için enflasyon oranlarında artışı kontrol altına alması gerekmektedir. Enflasyon, belirli bir zaman aralığında, ulusal paranın değerinin ne kadar değer kaybettiğini ve mal-hizmetteki fiyat artışlarını ortaya koymamızı sağlar. Enflasyonun iki ana nedeni bulunmaktadır. Fiyatlar genel seviyesi talep artışı ve üretimde maliyetlerin artmasıdır.

Enerjide dışa bağımlılık piyasalarda yaşanan dalgalanmalar karşısında ülke ekonomisinin daha kırılgan olmasına neden olmaktadır. Ülkelerin dış piyasalardan en fazla talep ettiği ürünler enerji ve gıdadır. Bu ürünlerin uluslararası pazarlardaki fiyat artışı ulusal piyasalarda da fiyatının artmasına neden olmaktadır. Bir ülkedeki enflasyon oranlarında sık yaşanan dalgalanmalar ise ülke içindeki belirsizliklerinde aynı oranda artmasına neden olacaktır (Demir, 2022). Günümüzde de Türkiye ekonomisinin en büyük sorunlarından birisi yüksek enflasyondur. Enflasyondaki yükseliş ulusal paranın değer kaybetmesi ve döviz kurlarının yükselmesine neden olmaktadır. Bu durum enerji piyasası ithalata bağlı olan Türkiye ekonomisi üzerinde baskının artmasına ve iktisadi yapının bozulmasına neden olmaktadır.

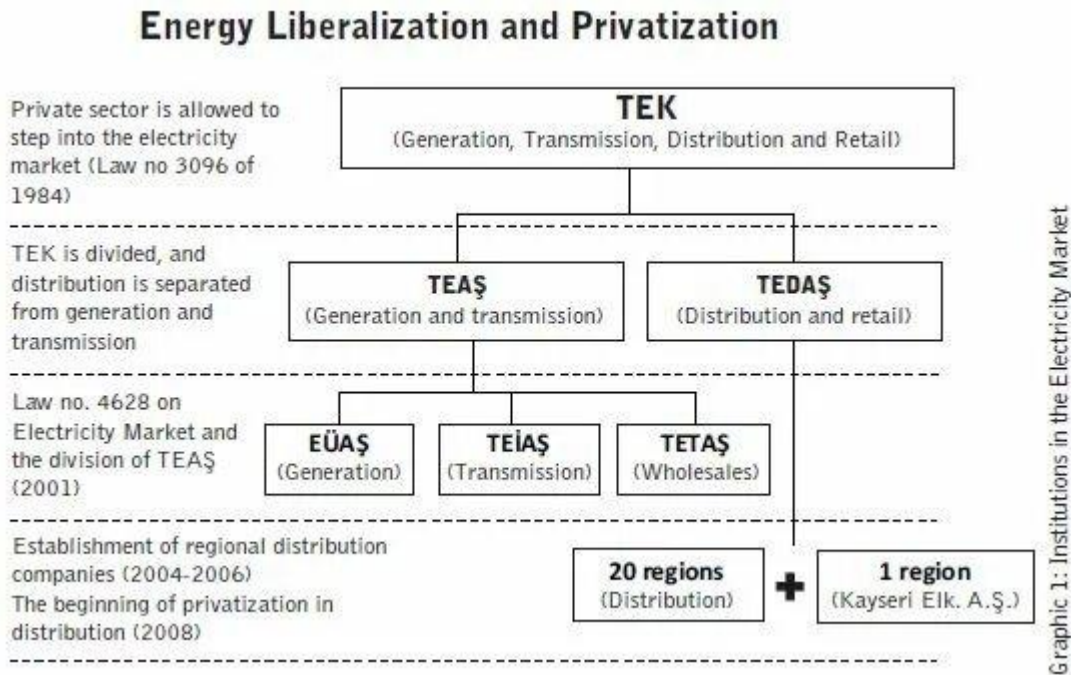
Bu çalışmada Türkiye’nin enerji piyasası ve enerjide dışa bağımlılığı incelenecektir. Enerjide sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi adına enerji tüketimi ve üretiminde verimli, çevreyi ve doğayı koruyan uygulamalar ele alınacaktır. Küresel enerji piyasasındaki değişimlerin ulusal piyasalardaki etkisi ortaya konulmaya çalışılacaktır.

1. TÜRK ENERJİ YAPISI VE HUKUKSAL DEĞİŞİMİ

Enerji insan hayatının devamlılığı için zorunlu ihtiyaçlardan bir tanesidir. Enerjiye olan talebin sürekli artması nedeniyle arzının sürekliliğinin ve güvenilirliğinin ülkeler tarafından sağlanması büyük öneme sahiptir. Yeterli enerji arzına sahip olmayan ülkeler uluslararası piyasalardan enerji tedarik etmektedir. Gerek nüfus artışı gerekse üretimde enerji kullanımının artması nedeniyle Türkiye enerjinin bir kısmını ithal eden ülkelere bir tanesidir. Dış piyasalardan satın alınan enerji diğer ekonomilere olan bağımlılığı artırması yanında enflasyon, bütçe açıkları ve dış ticarete açıklara neden olmaktadır.

Enerjiye olan talebin her geçen gün artması enerjinin üretimi, tüketimi, ithalatı ve ihracatının düzenlenebilmesi ve belirgin kurallara bağlanabilmesi amacıyla “enerji hukuku” adı altında özel bir hukuk dalı oluşmuştur (Hukuk Postası, 2010). Enerji alanında yeni bir hukuk dalının oluşturulmasının bir nedeni de Avrupa Birliğine (AB) uyum şartlarını sağlamaktır.

Çizelge 1. Türk Enerji Sektörünün Kurumsal Yapısı (Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye)

Türkiye’de enerji sektörü uzun yıllar tekel olarak kamu tarafından yönetilmiştir. Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) 1970 yılında kurulmuştur. Bu kurum elektriğin üretimi, iletimi ve dağıtım faaliyetlerini gerçekleştirmekteydi. İlk olarak 1993 yılında enerji sektöründe uzmanlaşmayı sağlamak adına kurum faaliyet ayrıştırmasına gitmiştir. TEK kendi içerisinde iki kola ayrılmıştır. Elektriğin iletim ve üretim faaliyetleri Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. (TEAŞ) ve dağıtım faaliyetleri için Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) kurulmuştur. İkinci ayrışma 2001 yılında TEAŞ içerisinde olmuştur. Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ), Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) olarak gerçekleşmiştir. Bu ayrıştırma ile enerji piyasasında özel sektörde girebilmesi, rekabetin artırılması ve enerji arz miktarının artırılması hedeflenmiştir. Özel sektör iletim faaliyeti dışında diğer alanlarda enerji piyasasına giriş hakkı tanınmıştır. Enerji piyasasında üretici ve tüketicinin artması denetlenme zorunluluğu doğurmuştur. 2001 yılında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmuştur. Günümüzde Türkiye enerji piyasası 4 ana sektör altında toplanmıştır. Bunlar Elektrik Piyasası, LPG Piyasası, Kömür Piyasası ve Petrol Piyasasıdır. Enerji hukuku ile bu dört piyasadaki ithalat, ihracat, dağıtım, üretim, fiyatlandırma, satış, Yap İşlet Devret (YİD) konuları düzenlenmiştir.

2. KÜRESEL ENFLASYON VE EMTİA FİYATLARI

24 Şubat 2022 yılında başlayan Rusya-Ukrayna savaşı uluslararası ve ulusal piyasalarda emtia fiyatlarında büyük yükselişlere ve talep-arz dengesinde bozulmalara neden olmuştur. 2022 yılında emtia fiyatlarındaki yükselişin ardından 2023 ve 2024 yılında düşüş yaşamıştır.

Çizelge 2. Enflasyon (TÜFE) Yüzde Değişimi (IMF 1, 2025)

Ülke Grubu	Konu Tanımlayıcısı	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dünya	Enflasyon(TÜFE)	3.252	4.652	8.607	6.625	5.666	4.285
Gelişmiş Ülkeler	Enflasyon(TÜFE)	0.680	3.100	7.310	4.625	2.622	2.466
Gelişmekte Ülkeler	Enflasyon(TÜFE)	5.152	5.772	9.543	8.015	7.741	5.487

IMF verilerine göre 2022 yılı ile 2023 yılı karşılaştırıldığında küresel enflasyon %8,6'dan %6,6 ya düşmüştür. Çizelge 2'de Rusya-Ukrayna savaşının neden olduğu küresel enflasyondan gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş olan ülkelere daha fazla etkilendiği görülmektedir. Gelişmiş ülkelerde 2022 yılında enflasyon ortalama %7,3 iken gelişmekte olan ülkelere ise ortalama %9,5 olarak gerçekleşmiştir. Uluslararası piyasalarda ortalama olarak enflasyonda düşüş olduğu görülse de savaşlar, iklim krizleri ve siyasi dengesizlikler enflasyon oranlarının gerilemesini engellemektedir. Özellikle bu olumsuzlukların gıda, emtia ve enerji fiyatlarının oynaklığına neden olmaktadır.

Çizelge 3. Emtia Fiyat Endeksi (IMF 2, 2025)

Konu	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dünya Yakıt ve Yakıt Dışı F. E.	105.867	161.500	215.917	165.653	164.831	163.063
Dünya Gıda ve İçecekler F. E.	115.658	146.574	158.125	149.164	154.687	161.482
Tarımsal Hammadeler ve Metaller F. E.	128.116	179.237	172.847	163.714	162.383	156.388

NOT: Uluslararası Para Fonu, Dünya Ekonomik Görünüm Veri tabanı, Nisan 2025

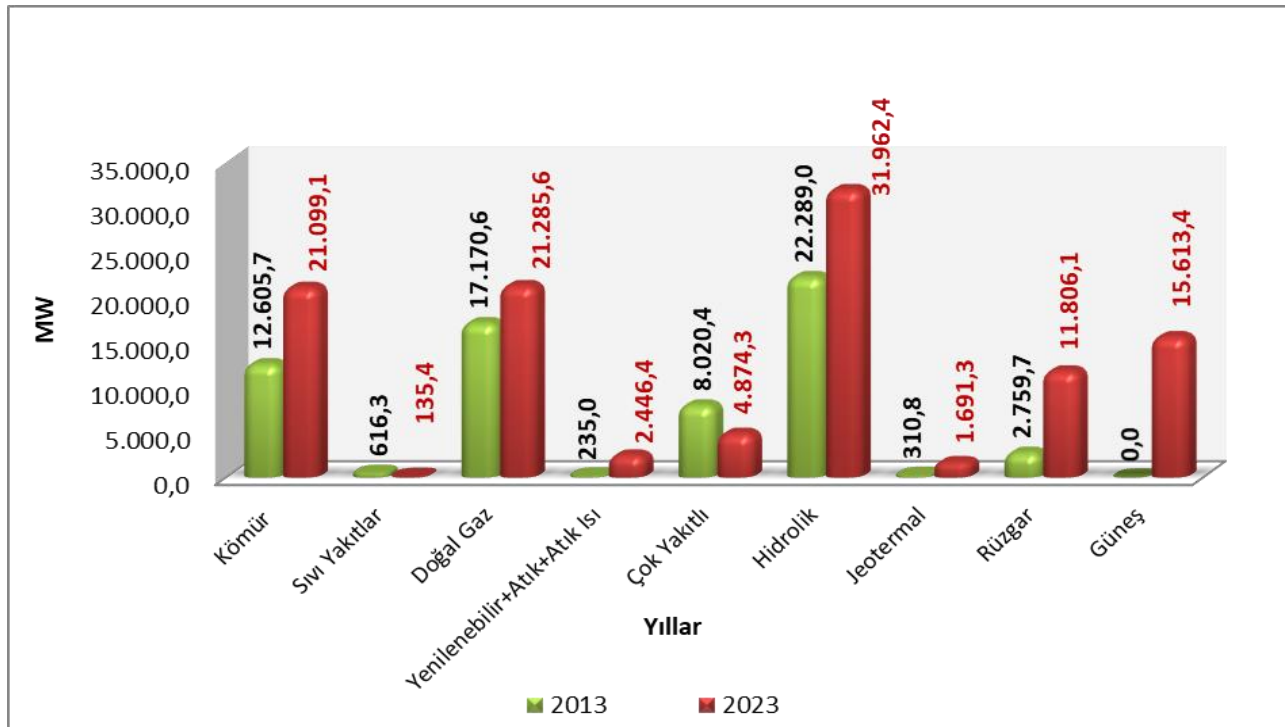
*2025 yılı veriler ilk altı aylıktır

2020-2025 yılları arasındaki IMF'nin yayınladığı emtia fiyatları endeksinde en yüksek oranlara enerji (yakıt) emtialarında olduğu görülmektedir. Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle 2022 yılında enerji fiyat endeksi bir önceki yıla göre %34 artışla 215.917 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılından sonra yakıt ve metal fiyat

endeksinde sürekli bir düşüş yaşanır iken gıda ve içecek fiyatlarında 2023 yılında düşüş yaşanır iken 2024 ve 2025 yılında tekrar artış yaşanmıştır. Gıda fiyatlarındaki bu artışı iklim değişikliği nedeniyle verim ve üretim azalışları, sel felaketleri ve kuraklıkların neden olduğu görülmektedir. Küresel emtia fiyatlarında 2023 yılı itibarıyla bir azalış görülse de 2020 yılında yaşanan Covid-19 salgını öncesine göre büyük bir fiyat artışı olduğu görülmektedir. Enerji fiyatlarındaki yükselişin üzerinde savaşlar, siyasi belirsizlikler, arz ve talepteki dengesizliklerin etkisi olduğu görülmektedir.

3. TÜRKİYE’DE ENERJİ ENFLASYONU

Elektrik Mühendisleri Odasının (TMMOB) 08.08.2025 tarihinde elektrik enerjisi ile ilgili raporda “31 Temmuz 2025 tarihinde açıklanan TEİAŞ İşletme Cetvellerine Göre 119.986 MW kurulu güç bulunmaktadır. Temmuz 2025 döneminde 34.846.211 MWh toplam üretimin %24,9’u Doğalgaz, %31,8’i Linyit+Taş Kömürü+İthal Kömür, %16,3’ü Akarsu+Barajlar, %11,8’si Güneş, %10,2’u Rüzgar, %2,2’si Jeotermal Santrallerinden üretilmiştir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) 5 Nisan 2025 itibari ile Ulusal Tarifeye tabi mesken abone gruplarında %25, kamu ve özel hizmetler sektörü abone grubu için %15, sanayi abone grubu için %10 ve tarımsal faaliyetler abone grubu için %12,4 oranında artış yaptığını duyurmuştur. Tarifede yapılan değişiklik ile 230 KWh Tüketimi olan Mesken Abonesinin Faturasının %19’u Enerji Bedeli, %71’i Dağıtım Bedelinden oluşmaktadır.” (TMMOB).

Şekil 1: 2013-2023 Birincil Enerji Kaynaklarına Göre Türkiye Kurulu Gücü (TEİAŞ, 2025)

2023 yılında Türkiye’de kendi öz kaynaklarını kullanarak ürettiği enerjide ilk üç sırada hidrolik, doğalgaz ve kömürden oluşmaktadır. Bu sırayı güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, çok yakıtlı, yenilenebilir atık, jeotermal ve sıvı yakıtlardan oluşmaktadır.

TÜİK verilerine göre 2023 yılında Enerji ürünlerinin nihai kullanımında ilk sırada petrol ürünleri %40,9, petrol ürünlerini sırasıyla %22,2 ile elektrik, %21,9 ile doğal gaz, %8,4 ile kömür ürünleri, %5,1 ile ısı ve %1,6 ile diğer ürünler takip etmiştir. Petrol dünya ekonomisine yön veren ürünlerden biridir. Yaklaşık 1500 tane ürünün içerisinde bulunmaktadır. Petrol fiyatlarındaki bir artış dolaylı ve dolaysız olarak birçok ürünün maliyetlerin artmasına ve fiyatlarının değişmesine neden olmaktadır.

Çizelge 4. Türkiye'nin Yıl Bazında Ham Petrol İthalatı (Bin Dolar-Thousand Dolar-Ton) (TÜİK 1, 2025)

Yıl	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Toplam	31.073.818	29.368.757	31.398.360	33.486.198	31.303.568	30.024.610	15.402.714*

*2025 yılı ilk aylık veri yer almaktadır

Türkiye'de son yedi yıllık petrol talebi incelendiğinde yıllık 30.000 dolar olduğu görülmektedir. Ham petrolde en yüksek ithalatın 2022 yılında gerçekleşmiştir. Bunun nedeni Rusya- Ukrayna savaşının yol açtığı belirsizlik nedeniyle ham petrol fiyatlarının artmasıdır. Brent ham petrol 2023 yılında varil başına 83 dolara düşer iken 2022 yılında varil fiyatı 101 dolar seviyesindeydi.

Çizelge 5. Türkiye'de Standart Uluslararası Ticaret Sınıflanmasına Göre Enerji İthalatı 2020-2025 (Bin ABD \$) (TÜİK 2, 2025)

Ürünler	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
3. Mineral yakıtlar, yağlar ve alkali ürünler.	10.897.359	17.409.988	96.547.945	69.113.215	65.589.041	32.257.938
32 Taş kömürü, kok kömürü ve biriket kömürü.	2.885.717	4.600.888	8.815.454	5.841.033	5.490.230	2.341.821
33 Petrol, petrolden elde edilen ürün.	6.780.431	10.744.359	19.991.826	21.472.245	21.963.222	9.041.499
34 Petrol gazları, doğal gaz ver diğer mamul gazlar.	1.175.639	2.010.742	2.435.325	2.212.771	2.129.541	1.001.219
35 Elektrik enerjisi	55.572	54.009	476.547	582.230	166.351	28.626

*2025 yılı verileri ilk altı ay için yer almaktadır,

Türkiye ham petrol ve ürünlerin en fazla ithalatını 2024 yılı içerisinde sırasıyla Rusya, Kazakistan ve Irak'tan yapmıştır. 2025 yılının ocak ayında Rusya'dan 1.401.466 ton, Iraktan 513.095 ton, Kazakistan'dan ise 213.577 ton ham petrol ithal edilmiştir. Rusya Federasyonu aynı zamanda en çok motorin türleri ve havacılık yakıtları ithal ettiğimiz ülkedir. Ülkemizde en fazla elektrik tüketimi sanayi sektörü tarafından gerçekleşmektedir. Tablo 5 de elektrik ithalatında 2021 yılına göre 2022 yılında ortalama %8,8 artış yaşanmıştır. Bu artış 2023 yılında da devam etmiştir. Türkiye'nin enerji politikasındaki ana hedefi yerli kaynakların daha fazla kullanılarak enerji ithalatının neden dış ticaret açığını azaltmaktır. Bu hedefi gerçekleştirmek için yapılan uygulamalar sonuç verdi. 2024 yılında Türkiye'de üretilen elektrik enerjisinin %66'sı yerli

kaynaklar ile gerçekleştirilmiştir. 2024 yılında en fazla elektrik ithal ettiğimiz ülkeler sırasıyla Bulgaristan, Gürcistan ve Yunanistan'dır.

4. TÜRKİYE'DE ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE SÜRDÜREBİLİRLİK

Sürdürülebilir enerji kavramı “doğal kaynakları tüketmeden toplumsal ihtiyaçları karşılayarak üretilen enerji” olarak tanımlanmaktadır. Sürdürülebilir enerji kavramı temiz enerji kavramı ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Enerji kaynaklarının verimli kullanılması hedeflenmektedir. Sürdürülebilir enerji kaynakları jeotermal, güneş, rüzgâr, deniz, biokütle ve hidroelektrik enerjiden oluşmaktadır. Bu kaynaklar doğal şartlar içerisinde tekrar üretim yapmaya imkân sağlamaktadır. Sürdürülebilir enerji kullanımı ekonomik, sosyal ve çevresel olarak yarattığı pozitif etkiyle gelecek için çok önemlidir. Sürdürülebilir enerji kullanımı fosil yakıtlara olan bağımlığımızı azaltarak ithalat giderlerinin azalmasını sağlayacaktır. Ayrıca karbon emisyon oranlarının düşmesine, yerli kaynaklarının kullanılarak enerjide bağımlılığın azalmasına, iklim değişikliği ile mücadeleye ve enerjide arz güvenliğini sağlar (Aydem Enerji).

Yenilenebilir enerji kaynaklarının tamamını sürdürülebilir enerji kaynağı grubuna girmemektedir. Enerjinin sürdürülebilir olması için sadece yenilenebilir olması yeterli değildir. Yenilenebilir kaynaklar doğadan elde edilen ve tekrardan doğa şartlarına bağlı olarak yenilenebilen kaynaklardır. Enerji kaynağının sürdürülebilir olması için çevreye ve doğaya zarar vermeyen, kullanırken azalmayan ve gelecek nesillere aktarılma özelliklerini taşıması gerekmektedir (Akıllı Hayat 2030).

Küresel boyutta fosil yakıtlarının tükenmesi enerji üretiminde yeni kaynaklara yönelme zorunluluğu doğurmuştur. Sanayide üretiminde, lojistikte, tarım sektöründe ve ulaşımda yerli enerji kaynakları kullanarak çevreyi kirliletmeyen, sera gazlarının azaltıldığı yeterli enerji arzına ulaşma yöntemleri araştırılmaktadır. Türkiye taraf olduğu uluslararası anlaşmalara uyum süreçlerine uyum aşamasında enerji politikalarında değişikliklere gitmektedir.

Dünya liderleri 2015 yılında sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak amacıyla üç ana hedef belirledi. Bunlar, aşırı yoksulluğu sona erdirmek, eşitsizlik ve adaletsizlik ile mücadele, İklim değişikliğini düzeltmedir. Bu hedefler için 2030 yılına kadar ulaşılması amaçlandı. Bu üç hedef on yedi küresel amaç çerçevesinde toplanmıştır. Yedinci başlık erişilebilir ve temiz enerji hedefinden oluşmaktadır. (Birleşmiş Milletler Türkiye).

7.1. 2030'a kadar uygun fiyatlı, güvenilir ve modern enerji hizmetlerine evrensel erişimin sağlanması,

7.2. 2030'a kadar yenilenebilir enerjinin küresel enerji kaynakları içindeki payının önemli ölçüde artırılması,

7.3. 2030'a kadar küresel enerji verimliliği ilerleme oranının iki katına çıkarılması,

7.a. 2030'a kadar yenilenebilir enerjiyi, enerji verimliliğini ve gelişmiş ve daha temiz fosil yakıt teknolojisini kapsayan temiz enerji araştırmaları ve teknolojilerine erişimi kolaylaştırmak için uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi ve enerji altyapısı ve temiz enerji teknolojisi alanlarına yatırımın teşvik edilmesi,

7.b. 2030'a kadar özellikle en az gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan küçük ada devletleri ve karayla çevrili gelişmekte olan ülkeler olmak üzere gelişmekte olan ülkelere, bu ülkelerin destek programları çerçevesinde herkese modern ve sürdürülebilir enerji hizmetleri sunabilmek için altyapının genişletilmesi ve teknolojinin geliştirilmesi olarak sıralanmıştır.

2019 yılında Avrupa Birliği (AB) iklim değişikliği ve çevre kirliliğinin azaltılabilmesi adına Avrupa Yeşil Mutabakatını açıkladı. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı (AYM) 2050 yılına kadar tüm ekonomik faaliyetlerinin karbondan arındırılması amaçlanmaktadır. Bu amaca yönelik olarak enerji sektöründe

uygulanacak yenilikler Juncker Komisyonu tarafından izlenen Enerji Birliği stratejisine bağlantılı olarak ele alınmıştır. Bu mutabakat 9 ana başlık 32 hedef ve 81 eylem içermektedir. Türkiye’de AYM Eylem planına uyum sağlayabilmek adına bu mutabakatı yayınlamıştır. Dördüncü madde temiz, güvenli ve ekonomik enerji arzının sağlanabilmesi adımları yer almaktadır. Bunlar : (Gerger vd., 2024)

(1) Sınırdaki karbon düzenlemeleri, (2) Yeşil ve döngüsel bir ekonomi, (3) Yeşil finansman, (4) Temiz, ekonomik ve güvenli enerji arzı, (5) Sürdürülebilir tarım, (6) Sürdürülebilir akıllı ulaşım, (7) İklim değişikliği ile mücadele, (8) Diplomasi, (9) Avrupa Yeşil Mutabakatı bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleridir.

AYM Eylem planı ile enerji tüketiminin ve üretiminin verimli hale getirilmesi, karbon emisyon oranlarının azaltılması, gelecek nesiller düşünülerek enerji yatırımlarının yapılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı hedeflenmektedir.

2025 yılı Sürdürülebilir Kalkınma Raporu sonuçlarına göre Türkiye 167 ülke içerisinde 73. sırada yer almaktadır. Bu raporda 2025 yılı için 100 üzerinden aldığı puan 70,6’dır. Rapor sonucunda sera gazı salınımının ve sürdürülebilirlik oranının arttığı görülmektedir. Bu 17 amaçta ilerlemeler yaşansa da istenen aşamaya gelinmediği görülmektedir. 7 basamakta yer alan *Erişebilir ve Temiz Enerji* aşamasında 2053 yılına kadar sera gazı emisyonlarının sıfıra indirilmesi, milli gelirin ortalama %2’sinin yeşil yatırıma yönlendirilmesi, ulusal enerji kaynakları içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarının oranının %69 olması, atıkların geri dönüşümünün %60’a çıkarılması 2053 yılına kadar hedeflenmektedir. Bu hedeflere ne kadar hızlı ulaşılabilirse enerjide sürdürülebilirlik konusunda yol katledilecektir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Son yıllarda Türkiye’de yaşanan ekonomik gelişmeler ve hızlı nüfus artışı nedeniyle enerjiye olan talebi artırmaktadır. Türkiye’nin yeterli enerji kaynağına ve üretimine sahip olmaması nedeniyle uluslararası piyasalardaki tedarikçilere bağımlı olduğu görülmektedir. Bu durum uluslararası piyasalarda yaşanan her türlü olumsuzluk ve kur değişikliği Türkiye ekonomisinin olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır. Ülke ekonomimizin daha güçlü ve istikrarlı olabilmesi adına enerji sektöründe sürdürülebilirliğin sağlanması bir zorunluluktur. Fosil yakıt kaynaklarındaki azalma, karbon emisyon oranlarındaki artış, çevre kirliliği ve küresel ısınma nedeniyle yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırımların artırılması, finansal ve mühendislik desteklerin verilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda yerli üretimi artırmak, modernizasyon ve dışa bağımlılığı azaltabilmek için enerji sektörünün yeniden yapılandırılmalıdır. Enerji üretiminde yeşil dönüşümün sağlanabilmesi adına ana sınıflarından itibaren uygulamalı eğitim çalışmaları yapılmalıdır. Enerji üretiminde maliyetlerin ve çevre kirliliğinin azaltılabilmesi için yenilenebilir enerji kaynakları ile enerji üretimine ağırlık verilmesi gerekmektedir.

Türkiye’nin dış piyasalardan en fazla talep ettiği petrol ve gaz ürünleri olduğu görülmektedir. Bu bağımlılığı azaltabilmek ve enerjide sürdürülebilirliği artırmak amacıyla elektrikli arabalara talebin artması sağlanmalı, yeşil enerji alanında eğitimler verilmeli, toplu taşıma teşvik edilmeli (toplu taşıma ücretlerinde indirim yapılabilir), yenilenebilir enerji üretimi için teşvikler ve sübvansiyonlar artırılmalıdır.

Bütün sektörlerde yeşil tedarik zinciri uygulamalarının yaygınlaşması sağlanmalıdır. Uygulamalar arttığında verimliliğin, rekabet gücünün, yenilikçiliğin ve sürdürülebilirliğin artması sağlanacaktır.

EXTENDED SUMMARY

Introduction

Energy is vital for both production and the survival of human life. The distribution and consumption of energy resources vary from country to country. Countries lacking sufficient energy resources are turning to energy imports. Turkey is one of the countries with rapidly increasing energy demand and a dependency on foreign sources. The economies of countries with insufficient energy resources and dependent on other countries are more affected by fluctuations in international energy prices. Population growth in Turkey, along with the energy demand of households and the industrial sector, leads to an annual increase in energy demand. Because Turkey is one of the countries dependent on foreign energy, its economy is negatively affected by fluctuations in international energy prices and exchange rate fluctuations. Increasing energy demand increases our dependence on international markets.

Excessive global demand for fossil fuels directly impacts the current inflation crisis. The dwindling supply of fossil fuels makes it difficult to meet global demand. This leads to rising prices for fossil energy sources. Studies show that households allocate a large portion of their income to heating, lighting, and cooking.

Rising energy prices are driving inflation in countries. When countries address their energy supply problems, inflation rates will also decline. Governments should prioritize the production of low-carbon heating systems, renew infrastructure, and ensure a fair market environment. To ensure economic stability, policies that reduce dependence on foreign energy sources should be implemented

Method

This study will examine Turkey's energy market and its dependence on foreign energy sources. Efficient, environmentally and environmentally friendly practices in energy consumption and production will be addressed to ensure energy sustainability. The impact of changes in the global energy market on national markets will be explored. Data from the Turkish Statistical Institute (TurkStat) and the International Monetary Fund (IMF) for the period 2020-2025 is used. Changes in global inflation rates and changes in Turkey's energy imports on a yearly basis are also presented.

Findings and Results

The study concludes that Turkey, due to its lack of sufficient energy resources and production, is dependent on suppliers in international markets. This means that any negative impact on international markets and exchange rate fluctuations negatively impacts the Turkish economy. Ensuring sustainability in the energy sector is essential for a stronger and more stable national economy.

Due to the decline in fossil fuel resources, rising carbon emissions, environmental pollution, and global warming, investments in renewable energy sources must be increased and financial and engineering support provided. At the same time, the energy sector must be restructured to increase domestic production, modernize, and reduce external dependency. To ensure a green transformation in energy production, practical training programs should be implemented starting in kindergarten. Energy production using renewable energy sources should be prioritized to reduce energy costs and environmental pollution.

Turkey's highest demand from foreign markets appears to be for oil and gas products. To reduce this dependency and increase energy sustainability, demand for electric cars should be increased, training in green energy should be provided, public transportation should be encouraged (public transportation fares may be discounted), and incentives and subsidies for renewable energy production should be increased

Discussion and Conclusions

One of the world's greatest threats is the growing demand for energy. Energy demand will continue to grow daily. The depletion of fossil fuels and the damage they inflict on nature will continue to increase. Turkey is some country rich in renewable energy resources (solar, wind, geothermal, and biofuels). New policies regarding renewable energy sources must be developed. The only way to meet energy demand is through a sustainable energy system. To leave a livable world, we must ensure energy sustainability.

KAYNAKÇA

- Akıllı Hayat (2030). <https://www.zorlu.com.tr/akillihayat2030/blog/surdurulebilir-uretim/yazilar/surdurulebilir-enerji-nedir-temiz-enerji-kaynaklari-nelerdir/>.
- Aydem Enerji (2025). Sürdürülebilir Enerji Sistemleri, <https://www.aydemenerji.com.tr/blog/204/surdurulebilir-enerji-sistemleri-nelerdir-/>.
- Birleşmiş Milletler Türkiye (2025). Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, <https://turkiye.un.org/tr/sdgs/7>.
- Erdem, E., (2011). Hukuk Postası 2010, Yayıncılık Matbacılık, 1. Baskı 2011, İstanbul.
- Demir, Y., (2022). Küresel enerji ve gıda fiyatlarının Türkiye’de enflasyona etkisinin zamanla değişen nedensellik analiziyle incelenmesi, Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, Yıl: 2022, Cilt: 13, Sayı: 33, 189-203.
- Gerger, A., Çetin Gerger, G. & Şavlı, D., (2024). Sürdürülebilir enerji politikaları kapsamında yeşil enerji kullanımına yönelik mali teşvikler: İzmir ve Manisa üretim firmaları ile anket çalışması. International Journal of Public Finance. 9(1), 125 – 150.
- Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği (2025). Enerji Sektöründe Özelleştirmeni Yakıcı Sonuçları, <https://tr.boell.org/tr/2014/09/24/enerji-sektorundeki-ozellestirmelerin-yakici-sonuclari>.
- International Monetary Fund (1) (2025). IMF Data, <https://www.imf.org/en/Data>.
- International Monetary Fund (2) (2025). IMF Data, https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weodatabase/2025/april/weoreport?a=1&c=001,&s=PAL_LFNFW,PNFUELW,PINDUW,&sy=2020&ey=2025&ssm=0&scsm=1&scc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1.
- TMMOB (2025). Türkiye Elektrik Enerjisi İstatistikleri, https://www.emo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=88369.
- Türkiye Elektrik Üretim-İletim A. Ş. (2025). Elektrik İstatistikleri, <https://www.teias.gov.tr/turkiye-elektrik-uretim-iletim-istatistikleri>.
- TÜİK (1) (2025). Dış Ticaret İstatistikleri, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dis-Ticaret-Istatistikleri-Nisan-2025-53902>.
- TÜİK (2) (2025). Dış Ticaret İstatistikleri, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dis-Ticaret-Istatistikleri-Haziran-2025-53904>.